

Bij de Kadernota 2027

In dit document vindt u de gebundeld de bijdragen van de raadsfracties voor de algemene beschouwingen behorende bij de kadernota 2027, in 1^e termijn van de gemeenteraad. De behandeling hiervan vindt plaats op dinsdag 7 juli 2026 vanaf 16.00 uur in de Raadzaal, Raadhuis gemeente Buren.

De videoregistratie van deze vergadering treft u op <https://buren.bestuurlijkeinformatie.nl/>

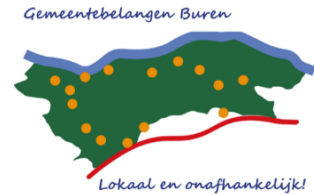
NB: Gesproken woord telt!

U vindt hieronder de bijdragen van de partijen (op sprekersvolgorde):

Bijdrage van de fractie Gemeentebelangen	2
Bijdrage van de fractie PCG	5
Bijdrage van de fractie VVD	7
Bijdrage van fractie BBB.....	10
Bijdrage van de fractie D66	13
Bijdrage van de fractie PRO	15
Bijdrage van de fractie CDA	19

NB. De sprekersvolgorde is op basis van het aantal behaalde stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Bijdrage van de fractie Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1^e termijn gemeenteraad

Spreeker: dhr. Gerdjan Keller, fractievoorzitter

Geschatte spreektijd: 8 minuten en 11 seconden. Gesproken woord geldt

Voorzitter, ik geloof dat politiek niet begint in deze raadzaal. Politiek begint aan de keukentafel van onze inwoners. Daar worden de vragen gesteld die er echt toe doen. Kan mijn dochter straks een betaalbare woning vinden in haar eigen dorp? Blijft de zorg beschikbaar als mijn ouders die nodig hebben? Wordt de weg naar school veiliger? Komt die vergunning eindelijk rond? En luistert de gemeente eigenlijk wel naar wat wij belangrijk vinden? Die vragen gaan niet over politiek. Die gaan over vertrouwen. En vertrouwen is misschien wel het belangrijkste kapitaal dat een gemeente bezit.

Vandaag bespreken we twee belangrijke documenten: de kadernota en het coalitieakkoord. Dat is een bijzondere combinatie, maar eigenlijk horen ze onlosmakelijk bij elkaar.

Voor Gemeentebelangen staan de toekomstoriëntatie, het coalitieakkoord en de kadernota namelijk niet los van elkaar. De toekomstoriëntatie laat zien waar we als gemeente naartoe willen. Zij is voor ons het kompas voor de langere termijn.

Het coalitieakkoord vertaalt die koers naar bestuurlijke keuzes voor de komende vier jaar. **De kadernota laat zien welke financiële ruimte er is en voor welke uitdagingen we staan. Voor Gemeentebelangen Buren gaan ambitie en realisme daarbij hand in hand. Daarom hebben we onze ambities niet alleen opgeschreven, maar ook vooraf getoetst op uitvoerbaarheid. In het uitvoeringsprogramma werken we die verder uit: wat doen we, wanneer doen we dat en welke middelen zijn daarvoor nodig? Zo maken we van ambities concrete resultaten.**

Voorzitter, wie de kadernota leest, ziet dat de komende jaren niet eenvoudig worden. De financiële ruimte staat onder druk, de kosten in het sociaal domein blijven stijgen en vanuit Den Haag is nog steeds veel onzeker. Tegelijkertijd verwachten onze inwoners terecht dat de gemeente haar werk goed blijft doen. Dat woningen worden gebouwd, wegen veilig zijn, vergunningen op tijd worden afgegeven en zorg beschikbaar blijft voor inwoners die die echt nodig hebben.

Die verwachtingen zijn terecht. Maar ze vragen ook om duidelijke keuzes. Niet alles kan tegelijk. Juist daarom moeten wij als gemeenteraad eerlijk zijn over wat wel en niet mogelijk is. Geen mooie plannen waarvan we nu al weten dat we ze niet kunnen uitvoeren, maar keuzes die uitvoerbaar én betaalbaar zijn.

Vertrouwen krijg je niet door meer te beloven, maar door waar te maken wat je belooft. De afgelopen weken sprak ik veel inwoners. Bij verenigingen, tijdens bijeenkomsten, maar ook gewoon op straat of in de supermarkt. Opvallend was dat bijna niemand begon over politieke verschillen. Mensen vroegen vooral of onze dorpen leefbaar blijven, of hun kinderen hier kunnen blijven wonen en of de gemeente bereikbaar en betrouwbaar blijft. Eigenlijk stelden zij allemaal dezelfde vraag: kunnen wij vertrouwen op onze gemeente?

Voorzitter, precies daar begint volgens Gemeentebelangen Buren goed bestuur. Dat is ook de reden waarom ons coalitieakkoord de titel draagt: Dichtbij. Koersvast. Realistisch. Dat zijn voor ons geen slogans, maar uitgangspunten voor de komende vier jaar.

Dichtbij.

Een gemeente hoort dienstbaar te zijn aan haar inwoners, niet andersom. Daarom blijven wij investeren in goede dienstverlening en in kerngericht werken. Onze zeventien kernen hebben ieder hun eigen karakter. Dat vraagt om bestuurders die zichtbaar zijn, luisteren en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving.

Koersvast.

De komende jaren staan we voor grote opgaven. Woningbouw, bereikbaarheid, verkeersveiligheid, de energietransitie, de druk op de zorg en de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Juist daarom is het belangrijk dat we een duidelijke koers kiezen en daaraan vasthouden. Inwoners hebben recht op duidelijkheid. Ook blijven wij opkomen voor de zelfstandigheid van Buren. Samenwerken waar dat voordeel oplevert, maar altijd met oog voor onze eigen inwoners en met grip op uitvoering, kosten en kwaliteit van dienstverlening.

Realistisch.

De kadernota maakt duidelijk dat wij zorgvuldig moeten omgaan met iedere euro. Daarom vinden wij dat iedere nieuwe ambitie drie vragen moet kunnen beantwoorden: is dit nodig, is dit uitvoerbaar en kunnen we het betalen?

Dat is voor ons geen teken van terughoudendheid, maar van verantwoordelijkheid. Want ook hier geldt: vertrouwen krijg je niet door meer te beloven, maar door waar te maken wat je belooft. Dat betekent niet dat we stilzitten. Integendeel.

Wij willen woningbouw versnellen, zodat starters, gezinnen en ouderen in hun eigen kern kunnen blijven wonen. Wij willen vergunningen sneller afhandelen, ondernemers ruimte geven en blijven investeren in verkeersveiligheid, leefbare dorpen en sterke verenigingen.

Ook willen wij blijven werken aan een sociaal domein waarin hulp beschikbaar blijft voor inwoners die die echt nodig hebben, terwijl we tegelijkertijd de kosten beter beheersen door meer in te zetten op preventie en vroeg signalering. Niet alles tegelijk, maar stap voor stap, met duidelijke prioriteiten.

Voorzitter,

Ik wil vandaag ook mijn waardering uitspreken voor onze ambtelijke organisatie. Dagelijks zetten veel medewerkers zich met grote betrokkenheid in voor onze inwoners. Dat verdient waardering.

Maar het vraagt ook iets van ons als gemeenteraad. Wij moeten duidelijke prioriteiten stellen en niet steeds nieuwe opdrachten blijven toevoegen. Alleen dan geven wij de organisatie de ruimte om kwaliteit te leveren. Want uiteindelijk beoordelen inwoners niet het beleid op papier. Zij beoordelen de gemeente op wat zij in de praktijk ervaren.

Voorzitter, in de ruim zeven jaar dat ik deel uitmaak van de Burense politiek heb ik één ding geleerd. Inwoners verwachten niet dat wij alles kunnen oplossen. Zij verwachten wel dat wij eerlijk zijn, keuzes uitleggen en doen wat we beloven. De kadernota laat zien dat de komende jaren financieel uitdagend worden. Het coalitieakkoord laat zien welke koers wij daarin willen varen. Niet door steeds meer te beloven, maar door duidelijke keuzes te maken. Door zorgvuldig om te gaan met het geld van onze inwoners. En door afspraken na te komen. Daarmee kom ik terug bij het begin van mijn verhaal.

Politiek begint niet in deze raadzaal. Politiek begint aan de keukentafel van onze inwoners. Voor Gemeentebelangen Buren betekent kerngericht werken dat we niet vóór inwoners beslissen, maar mét inwoners. Dat we luisteren, ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving en samen werken aan leefbare kernen. Niet iedere kern is hetzelfde. Daarom leveren we maatwerk, zodat oplossingen passen bij wat een kern nodig heeft.

Als inwoners van Buren over vier jaar tegen elkaar zeggen:

"De gemeente luisterde naar ons."

"We konden meedenken over onze eigen leefomgeving."

"Goede initiatieven kregen de ruimte."

"En de gemeente stond naast ons als partner."

Dan hebben wij als gemeenteraad ons werk goed gedaan. Dat is de verantwoordelijkheid die Gemeentebelangen Buren voelt. En dat is de koers waarvoor wij vandaag met overtuiging kiezen.

Dichtbij. Koersvast. Realistisch.

Dank u wel.

Bijdrage van de fractie PCG

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1^e termijn gemeenteraad

Spreeker: dhr. Christiaan de Lange, raadslid

Geschatte spreektijd: 6 minuten en 50 seconden. Gesproken woord geldt

Meneer de voorzitter,

Voor ons ligt de Kadernota 2027-2030. Zoals aangegeven betreft dit een beleidsarme kadernota. De reden hiervan is, dat deze nota, vanwege de procedure tot stand is gekomen tijdens de periode van de gemeenteraadsverkiezingen. Mede daardoor heeft deze nota een financieel en procedureel karakter gekregen.

Het coalitieakkoord daarentegen laat zien dat we de komende vier jaar volop aan de slag willen met de opgaven waar onze gemeente voor staat. Van woningbouw tot leefbaarheid, van bereikbaarheid tot financiële degelijkheid, van zorg voor onze inwoners tot aandacht voor onze ondernemers en agrariërs.

De PCG is blij dat daarin veel herkenbare punten uit ons verkiezingsprogramma zijn terug te vinden. Wij geloven in een gemeente die betrouwbaar is, dienstbaar aan haar inwoners en zorgvuldig omgaat met gemeenschapsgeld. Een gemeente waar je elkaar kent, waar vrijwilligers worden gewaardeerd, waar gezinnen kunnen wonen en waar ondernemers en agrariërs de ruimte krijgen om te ondernemen.

Hoe het 1 en ander echter ingevuld en uitgevoerd gaat worden zal blijken uit het uitvoeringsplan, dat volgens de toezegging, in het 4de kwartaal dit jaar gepresenteerd gaat worden.

De PCG zal bij dit plan veel aandacht hebben voor de tijdsplanning van de uitvoering. Volgens ons zijn er onderdelen die een bijzonder hoge prioriteit hebben. In het coalitieakkoord staan onderwerpen genoemd, die simpelweg geen uitstel meer kunnen hebben. Wij hopen daarom dat het uitvoeringsprogramma niet alleen duidelijk maakt wat we gaan doen, maar vooral ook wanneer.

Meneer de Voorzitter, er zijn daarnaast een aantal onderwerpen die wij onder de aandacht willen brengen.

Het eerste punt betreft ons RES-bod. Nu Vattenfall de ontwikkeling van de zonnevelden aan de Zilverlandseweg in Lienden voorlopig heeft stilgelegd, in afwachting van de uitspraak van de Raad van State over de windmolens én de veranderde marktomstandigheden, rijst bij onze fractie de vraag wat dit betekent voor de afspraken die wij als gemeente hebben gemaakt. Vooral met betrekking tot het RES-bod. Het fundament onder ons RES-bod lijkt hierdoor immers behoorlijk te veranderen.

Daarom de volgende vraag aan het college:

Welke gevolgen heeft deze stap van Vattenfall voor het behalen van onze RES-doelstellingen? Blijven wij voldoen aan onze afspraken of verwacht de regio aanvullende voorstellen van onze gemeente?

Meneer de Voorzitter, een tweede punt betreft onze begraafplaatsen.

In het coalitieakkoord wordt terecht aandacht gevraagd voor de toekomst van onze begraafplaatsen. Dat ondersteunen wij. Maar minstens zo belangrijk vinden wij de mensen die al jarenlang een grafrecht bezitten. Voor veel rechthebbenden is volstrekt onduidelijk of in het graf waarvan zij rechten hebben, in de toekomst nog een bijzetting mogelijk is. Juist op

het moment dat een familie hiermee wordt geconfronteerd, bevinden mensen zich vaak al in een verdrietige periode. Dan wil je niet óók nog allerlei administratieve verrassingen tegenkomen. Voorkomen is hier echt beter dan genezen.

Daarom vragen wij het college of een actieve informatievoorziening richting de rechthebbenden mogelijk is?

Dat lijkt ons niet alleen klantvriendelijk, maar vooral ook menselijk.

Meneer de Voorzitter, wij willen ook nadrukkelijk aandacht vragen voor onze agrariërs. Onze boeren en tuinders vormen al generaties lang het gezicht van onze gemeente. Zij produceren voedsel, onderhouden ons landschap en dragen in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van onze dorpen.

Nu verkeren deze ondernemers opnieuw in onzekerheid. Regels veranderen voortdurend, landelijke plannen volgen elkaar in hoog tempo op en duidelijkheid blijft vaak uit. Wij willen vanaf deze plek onze waardering uitspreken voor deze ondernemers. En voorzitter, terwijl wereldwijd de voedselzekerheid aan het afnemen is, lijkt Nederland vooral bezig te zijn met de vraag hoe we minder voedsel kunnen produceren. Dat voelt voor onze fractie op zijn minst als een bijzondere discussie. Rentmeesterschap betekent voor ons immers óók dat wij zorgvuldig omgaan met de mensen die dagelijks zorgen voor ons voedsel en aandacht hebben voor mensen die van ons voedsel afhankelijk zijn.

Meneer de Voorzitter, ook op financieel gebied ligt er een stevige opdracht. De gemeente staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Daarbij zullen lastige keuzes gemaakt moeten worden.

De PCG blijft daarbij vasthouden aan een gezonde financiële huishouding. Niet iedere wens hoeft morgen uitgevoerd te worden, maar noodzakelijke investeringen mogen ook niet eindeloos vooruit worden geschoven.

Wij kijken met vertrouwen uit naar de verdere uitwerking van het coalitieakkoord. Tot slot wensen wij het college veel wijsheid toe bij het opstellen van de begroting 2027-2030.

Namens de fractie van de PCG spreken wij de wens uit dat wij de komende vier jaar samen mogen bouwen aan een gemeente waar inwoners zich gehoord voelen, waar plannen worden uitgevoerd en waar we met vertrouwen vooruit kunnen kijken.

Dank u wel.

Bijdrage van de fractie VVD

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1^e termijn gemeenteraad

Spreeker: dhr. Julian van Blijderveen, fractievoorzitter

Geschatte spreektijd: 9 minuten en 12 seconden. Gesproken woord geldt

Voorzitter, vandaag bespreken wij de Kadernota 2027. Tegelijkertijd bespreken wij ook het coalitieakkoord dat richting moet geven aan de komende bestuursperiode. Daarmee gaat dit debat niet alleen over de financiële kaders voor het komende jaar, maar vooral over de koers die onze gemeente de komende vier jaar wil varen.

En juist daarom is dit een belangrijk debat.

Enkele weken geleden hebben wij bij de presentatie van het coalitieakkoord stevige kritiek geuit. Niet omdat de VVD zich niet zou herkennen in de richting die op veel onderwerpen wordt gekozen. Integendeel. Meer woningen, ruimte voor ondernemers, minder regeldruk, en leefbare kernen zijn ook voor ons belangrijke uitgangspunten.

Onze kritiek zit vooral in de uitwerking.

Het akkoord maakt duidelijk wat de coalitie wil bereiken, maar nog onvoldoende hoe die ambities daadwerkelijk worden waargemaakt.

En juist dát zal uiteindelijk bepalen of dit coalitieakkoord meer wordt dan een verzameling goede voornemens.

Want een coalitie wordt niet beoordeeld op de ambities van haar akkoord.

Het wordt beoordeeld op de keuzes die het maakt, de resultaten die het bereikt en de manier waarop het daarover verantwoording aflegt.

Voorzitter, de raadsbehandeling van deze Kadernota is wat de VVD betreft het moment waarop de eerste stap wordt gezet van ambitie naar uitvoering.

Vanaf vandaag gaat het niet langer alleen over plannen, maar over prioriteiten, uitvoering en resultaten. En juist daarop zal de VVD het college de komende jaren beoordelen.

Voorzitter, laat ik beginnen bij misschien wel de grootste uitdaging waarvoor onze gemeente staat: de gemeentelijke financiën.

De financiële ruimte is beperkt en de structurele tekorten vragen om een hersteloperatie die niet alleen financieel, maar vooral bestuurlijk van aard is. Niet de vraag óf er keuzes moeten worden gemaakt, maar welke keuzes dat zijn, zal bepalend zijn voor de financiële gezondheid van onze gemeente.

En juist daar begint wat de VVD betreft goed bestuur.

Goed bestuur vraagt om eerlijkheid over de omvang van de opgave, transparantie over de gemaakte afwegingen en de bereidheid om moeilijke keuzes niet voor je uit te schuiven.

Want moeilijke keuzes worden zelden gemakkelijker door ze uit te stellen.

De VVD is daarom positief dat de coalitie kiest voor een financieel herstelplan.

Dat is noodzakelijk.

Maar juist vanwege de omvang van de opgave vinden wij dat de gemeenteraad vanaf het begin richting moet kunnen geven aan de keuzes die daarin worden gemaakt.

Financieel herstel is immers geen technische exercitie.

Het gaat over politieke keuzes.

Over prioriteiten.

En over de vraag welke uitgaven wij noodzakelijk vinden en welke niet langer vanzelfsprekend zijn.

Juist daarom moet niet alleen duidelijk worden dát er een herstelplan komt, maar ook hoe dat wordt opgebouwd, welke uitgangspunten daarbij worden gehanteerd en hoe de gemeenteraad de voortgang daarvan kan volgen.

Alleen dan kunnen wij onze kaderstellende rol daadwerkelijk invullen.

Voorzitter, voor de VVD staat daarbij één uitgangspunt voorop.
Een financieel gezonde gemeente begint niet met het verhogen van belastingen.
Een financieel gezonde gemeente begint met kritisch kijken naar de eigen organisatie, de eigen uitgaven, de bedrijfsvoering en de verbonden partijen.
Dat is de verantwoordelijkheid die een overheid heeft tegenover haar inwoners.
Want inwoners mogen verwachten dat een gemeente eerst kritisch naar zichzelf kijkt voordat zij een extra beroep doet op de portemonnee van inwoners en ondernemers.
Juist in een tijd waarin gezinnen, ondernemers en verenigingen zelf voortdurend keuzes moeten maken, past het een overheid om diezelfde discipline van zichzelf te vragen.
Dat betekent niet dat de VVD moeilijke keuzes uit de weg wil gaan.
Integendeel.
Maar die keuzes moeten wel inzichtelijk zijn.
Welke mogelijkheden zijn onderzocht?
Welke afwegingen zijn gemaakt?
Waarom wordt voor een bepaalde richting gekozen?
Alleen dan kan de gemeenteraad haar verantwoordelijkheid nemen en kunnen inwoners erop vertrouwen dat financiële keuzes zorgvuldig tot stand zijn gekomen.

Voorzitter, het coalitieakkoord bevat veel ambities. Dat is goed. Maar uiteindelijk mogen inwoners én de gemeenteraad verwachten dat die ambities ook worden vertaald naar concrete resultaten.
Want een college wordt niet afgerekend op wat het belooft.
Het wordt afgerekend op wat het bereikt.
Juist daarom moet de komende bestuursperiode in het teken staan van de stap van ambitie naar uitvoering.
Dat vraagt om meer dan alleen een uitvoeringsprogramma.
Het vraagt om een uitvoeringsagenda waarin niet alleen staat wat het college gaat doen, maar ook welke resultaten worden nagestreefd, wanneer die bereikt moeten zijn en hoe de gemeenteraad de voortgang kan volgen.
Want controleren begint met kunnen meten.
En sturen begint met duidelijke doelstellingen.
Daarmee help je niet alleen de gemeenteraad, maar uiteindelijk ook het college zelf.
Een bestuur dat transparant is over zijn voortgang, laat zien dat het vertrouwen heeft in de uitvoering van zijn eigen plannen.

Voorzitter, dat geldt misschien nog wel het meest voor de ambitie om de regeldruk te verminderen.
Iedere partij wil minder regels.
De vraag is niet óf wij dat willen.
De vraag is hoe inwoners en ondernemers dat straks gaan merken.
Snellere vergunningen.
Eenvoudigere procedures.
Minder administratieve lasten.
Pas dan krijgt deregulering daadwerkelijk betekenis.
Juist daarom vinden wij dat deze ambitie ook concreet moet worden uitgewerkt.
Welke regels verdwijnen?
Welke procedures worden eenvoudiger?
En wat merken inwoners en ondernemers daarvan in de praktijk?

Voorzitter, hetzelfde geldt voor onze lokale economie.
Ondernemers zijn onmisbaar voor onze gemeente.
Een ondernemersvriendelijke gemeente laat zich daarom niet zien in mooie woorden, maar in voorspelbaar bestuur, tijdige vergunningverlening en ruimte voor initiatief.
Juist daarin moet het gemeentebestuur de komende jaren echt het verschil gaan maken.

Voorzitter, tot slot wil ik stilstaan bij onze agrarische ondernemers. Buren is een gemeente waarin landbouw en woningbouw naast elkaar bestaan. Juist daarom vraagt iedere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling om een zorgvuldige belangenafweging.

De VVD vindt dat nieuwe woningbouwontwikkelingen niet mogen leiden tot onnodige beperkingen voor bestaande agrarische bedrijven. Wie een ontwikkeling initieert, behoort in beginsel ook zelf de ruimtelijke gevolgen daarvan op te lossen. Dat is niet alleen zorgvuldig, maar ook een logisch gevolg van het respect voor eigendomsrechten dat voor de VVD een fundamenteel uitgangspunt is.

Voorzitter, als wij alles bij elkaar nemen, dan trekken wij één conclusie. Het coalitieakkoord bevat op veel onderwerpen een richting die de VVD kan onderschrijven. Maar een richting alleen is nog geen resultaat. De komende bestuursperiode zal worden bepaald door de keuzes die worden gemaakt, de resultaten die worden bereikt en de manier waarop daarover verantwoording wordt afgelegd. De VVD heeft vanaf het begin duidelijk gemaakt dat wij constructief oppositie willen voeren. Dat betekent dat wij goede voorstellen zullen steunen wanneer zij bijdragen aan een financieel gezonde gemeente, een sterke lokale economie en een betrouwbare overheid. Maar het betekent ook dat wij het college zullen blijven uitdagen om ambities concreet te maken, keuzes inzichtelijk te maken en inwoners duidelijkheid te bieden over de koers die wordt gevaren.

Juist daarom zullen wij in tweede termijn een aantal concrete voorstellen doen. Voorstellen die bijdragen aan (1) een transparant financieel herstel, aan (2) een uitvoeringsagenda waarop de gemeenteraad daadwerkelijk kan sturen, (3) aan minder regeldruk, (4) aan een overheid die eerst kritisch naar zichzelf kijkt voordat zij inwoners met hogere lasten confronteert en (5) aan een zorgvuldige bescherming van het eigendomsrecht van bestaande ondernemers. Voorzitter,

De komende vier jaar zal de VVD kritisch en constructief oppositievoeren. Wij zullen dit college de komende vier jaar beoordelen op basis van onze kernprincipes: "eerlijk, duidelijk en controleerbaar".

Dank u wel.

Bijdrage van fractie BBB

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1^e termijn gemeenteraad

Spreker: dhr. Peter Vernooij, raadslid

Geschatte spreektijd: 6 minuten en 6 seconden. Gesproken woord geldt

Wie door onze gemeente rijdt, ziet wat Buren zo bijzonder maakt. Een landschap van uiterwaarden, boomgaarden en weilanden. Karakteristieke dorpen waar mensen elkaar nog kennen. Agrarische familiebedrijven die al generaties lang bijdragen aan ons landschap en onze economie. Ondernemers die kansen creëren. Vrijwilligers die verenigingen draaiende houden. En inwoners die zich met hart en ziel inzetten voor hun eigen kern.

Dat is de kracht van onze gemeente.

Daar zijn wij als BBB trots op.

Juist daarom voelen wij ons verantwoordelijk voor de toekomst van onze gemeente. Wij geloven dat een plattelandsgemeente vraagt om bestuur dat oog heeft voor de mensen die hier wonen, werken, ondernemen, en recreëren. Bestuur dat luistert, verbindt en keuzes maakt met respect voor onze dorpen, de stad, ons landschap en de mensen die daarvan afhankelijk zijn.

Want een sterke gemeente begint niet op het gemeentehuis.

Die begint in onze dorpen en in onze stad.

Bij de ondernemer die wil investeren.

Bij de boer die zijn bedrijf wil doorgeven aan een volgende generatie.

Bij de vrijwilligers die iedere week klaarstaan voor de sportvereniging of de dorpsvereniging.

Bij gezinnen die in hun eigen dorp een betaalbare woning zoeken.

En bij ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen.

Dat zijn de mensen waarvoor wij ons iedere dag inzetten.

De afgelopen verkiezingen hebben de inwoners van de gemeente Buren de BBB een plek in deze gemeenteraad gegeven. Sindsdien mogen wij, samen met onze coalitiepartners, verantwoordelijkheid dragen voor het bestuur van onze gemeente. Een verantwoordelijkheid die wij iedere dag opnieuw serieus nemen.

Dat zien wij niet als een eindpunt.

Dat zien wij als een opdracht.

Een opdracht om niet alleen kritisch te zijn, maar ook verantwoordelijkheid te nemen.

Want besturen is meer dan zeggen wat anders moet.

Besturen betekent luisteren, afwegen en keuzes maken. In een plattelandsgemeente als Buren lopen belangen soms uiteen. Juist dan vinden wij het belangrijk om niet tegenover elkaar te komen staan, maar met elkaar in gesprek te blijven. Alleen door verbinding te

zoeken, begrip te tonen voor elkaars positie en gezamenlijk naar oplossingen te zoeken, houden we onze dorpen en de stad sterk en onze gemeenschap hecht.

Voorzitter,

Bij de start van deze bestuursperiode hebben wij samen met onze coalitiepartners een coalitieakkoord opgesteld genaamd: Dichtbij, Koersvast en realistisch.

Geen akkoord vol grote woorden of mooie beloften, maar een akkoord waarin één uitgangspunt centraal staat: bouwen aan een sterke, leefbare en toekomstbestendige gemeente Buren.

Een gemeente waar ruimte blijft voor wonen, werken en recreëren.

Waar we ons geen zorgen hoeven te maken over onze veiligheid.

Waar ondernemers en agrariërs perspectief houden.

Waar iedere kern ertoe doet.

Waar verenigingen kunnen blijven bestaan.

En waar zorgvuldig wordt omgegaan met gemeenschapsgeld.

Dat zijn ambities waar BBB zich volledig in herkent.

Als we terugkijken op het afgelopen jaar, zien we dat op veel van die onderwerpen stappen zijn gezet.

Er is gewerkt aan woningbouw, zodat ook onze eigen jongeren in de toekomst een plek kunnen vinden binnen onze gemeente.

Er is geïnvesteerd in verkeersveiligheid en in de kwaliteit van de openbare ruimte.

Er zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van biodiversiteit en leefbaarheid.

Vrijwilligers en verenigingen hebben meer ondersteuning gekregen.

En via het leefbaarheidsbudget hebben inwoners zelf initiatieven kunnen nemen om hun dorp sterker te maken.

Dat zijn ontwikkelingen die passen bij de koers die wij met elkaar hebben afgesproken.

Maar tegelijk zijn wij ook realistisch.

Niet alles is af.

Niet alles gaat snel genoeg.

Wij merken net als onze inwoners dat procedures soms lang duren.

Dat regelgeving ingewikkeld kan zijn.

En dat ondernemers en inwoners soms behoefte hebben aan een overheid die sneller schakelt en beter meedenkt.

Daar ligt ook voor ons als coalitie een belangrijke opdracht.

Voorzitter,

Daarnaast kunnen we niet om de financiële werkelijkheid heen.

Waar vorig jaar nog werd gesproken over kansen en ambities, laat de kadernota zien dat de financiële ruimte de komende jaren fors onder druk komt te staan. De meerjarenraming laat structurele tekorten zien, terwijl tegelijkertijd de onzekerheden rondom het gemeentefonds, de verbonden partijen en de stijgende kosten blijven bestaan.

Juist in zo'n periode laat zich zien wat goed bestuur is.

Voor BBB betekent dat niet dat we onze ambities loslaten.

Maar wel dat we duidelijke keuzes moeten maken.

Wij vinden dat iedere euro gemeenschapsgeld zorgvuldig besteed moet worden. Dat we eerst kritisch kijken naar onze eigen organisatie voordat we inwoners met hogere lasten confronteren. En dat investeringen aantoonbaar moeten bijdragen aan een sterker, veiliger en leefbaarder Buren.

Want uiteindelijk draait politiek niet om cijfers.

Politiek draait om mensen.

Om de vraag hoe wij ervoor zorgen dat onze kinderen hier kunnen blijven wonen, dat ondernemers kunnen blijven investeren, dat onze agrarische sector toekomst houdt en dat iedere kern vitaal blijft.

Dat is waar BBB zich ook de komende jaren voor zal blijven inzetten.

Bijdrage van de fractie D66

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1^e termijn gemeenteraad

Spreker: Dhr. Joep van Kats, fractievoorzitter

Geschatte spreektijd: 6 minuten en 55 seconden. Gesproken woord geldt

Voor ons ligt een beleidsarme kadernota. De echte effecten van nieuw beleid voortvloeiend uit het coalitieakkoord gaan we pas zien in de (meer)jarenbegroting 2027-2030. Maar, voor nu zullen we hier reageren vanuit onze partij, D66.

We weten inmiddels allemaal dat we een groot financieel tekort hebben. Afgelopen jaar sloten we ineens af met een tekort van bijna 4 miljoen. Ook het structurele begrotingsresultaat 2027-2030 is flink negatief. Dat betekent dat als we niks doen, we in 2027, 2028 en 2029 per jaar meer dan 3 miljoen euro tekort gaan komen. Hierdoor is onze buffer ook aangetast. De weerstandratio is gedaald (naar 1,34). Dat is weliswaar nog een “voldoende”, maar het maakt onze gemeente kwetsbaar. We kunnen dus eigenlijk wel zeggen dat het financieel echt flink mis is gegaan gedurende de vorige periode.

Stel, een gezin komt er ineens achter, dat ze het afgelopen jaar 4 miljoen meer hebben uitgegeven dan er binnen kwam. Dan heb je de rest van je leven schulden. Stel, een commercieel bedrijf komt er ineens achter dat de kosten 4 miljoen hoger waren dan de inkomsten. Dan worden er onmiddellijk mensen ontslagen. Maar de gemeente is geen gezin, en is geen commercieel bedrijf. Wij zijn een gemeente. De gemeente speelt een cruciale rol bij het dagelijks leven van mensen. Van inwoners. De gemeente voert taken uit die direct effect hebben op inwoners. Nu, en in de toekomst. De gemeente moet betrouwbaar zijn, stabiel, en moet het geld dat zij krijgt van het rijk en van de inwoners zorgvuldig besteden. Ook moet de gemeente leren van het verleden én vooruit kijken, zodat ze niet verrast wordt door ontwikkelingen, kosten, veranderingen.

Wij reageerden al eerder op het coalitieakkoord, waarbij D66 de opmerking maakte dat er in het woord “dichtbij” in de titel van uw akkoord, een valkuil schuilt. En dat is dat we enkel beleid maken voor dichtbij, in de tijd. We willen u in deze beschouwing nogmaals vragen en uitdagen om iets verder in de toekomst te kijken wanneer u het akkoord gaat uitwerken en de meerjarenbegroting opstelt. Dat zijn wij verplicht naar onze inwoners.

Ik geef nu vier voorbeelden.

1. Er zitten nog meer (Jeugdzorg en WMO) kosten aan te komen voor de gemeente, bijvoorbeeld door veranderingen in de afspraken rondom verwijzingen bij de huisarts.
2. De gemeente MOET haar been bijtrekken op het gebied van IT en IT beveiliging. AVG-proof, maar ook door alle eisen ten gevolgen van NIS-2. Dit MOET op orde zijn.
3. We hebben ons te houden aan de spreidingswet. En de wijze waarop we dat doen kan grote financiële impact hebben.
4. Bij de plannen voor nieuwe woningen zullen ook extra kosten gemaakt worden om ze te kunnen voorzien van – liefst duurzame – energie en om dit netbewust te doen.

We zijn al redelijk wat nieuwe huizen aan het bouwen in onze gemeente. En hier gaan we mee door. Dat wil D66 en de gehele raad.

Maar kijk alsjeblieft **integraal** naar deze nieuwe ontwikkelingen.

Hoe kan het bouwen van huizen de wijken en kernen versterken? Kunnen we dit combineren met kwetsbare scholen waar het leerlingenaantal zeer laag is, en daarmee ontzettend kwetsbaar. Kunnen we het openbaar vervoer beter op orde krijgen als we slim kijken naar routes en nieuwbouwwijken?

En kijk **vooruit**. Let op dat we niet teveel eengezinswoningen bouwen. We komen flink tekort aan huizen voor ouderen. Rapporten stellen dat het tekort aan seniorenwoningen dé bottleneck is in onze woningmarkt. Laten we daar nu iets aan doen. Dat moet dan wel gepaard gaan met voorzieningen, veilige wandelroutes, beweegruimtes en bereikbaar openbaar vervoer. Denk dus integraal. Denk vooruit.

We kunnen niet kortzichtig zijn. Ook niet als we in de min staan. Als we nu niet nadenken over de lange termijn zitten we niet alleen de komende drie jaar flink in de min, maar de komende tientallen jaren. Dus ja, we moeten nu bezuinigen. Maar we moeten ook investeren.

Daarom moeten we tegelijkertijd naar de 'Baten' kant kijken.

Wat gaat de coalitie doen om gelden deze kant op te krijgen die precies hiervoor bedoeld zijn? Subsidiologen, Regiodeals, Dorpendeals .. zet alles in het werk om dit voor elkaar te krijgen. Want voor gemeenten geldt net als voor bedrijven en gezinnen dat je jezelf niet uit de problemen kan bezuinigen.

We moeten slim omgaan met integrale aanpak van dossiers. Wonen en energie, energie en mobiliteit, mobiliteit en duurzaamheid, duurzaamheid en economie. Alles is in toenemende mate verweven. Dit vraagt om goede samenwerking tussen de portefeuillehouders onderling. En tussen college en de raad.

Maar ook hier schuilen altijd kansen in. Zo kan 20% van de gemeentelijke energiebehoefte (waaronder het nieuwe gemeentehuis) zonder aanbesteding lokaal worden belegd. Dit zou een enorme boost geven aan energiegemeenschappen en energiedelen.

Ziet u nog meer van dit soort kansen?

College, hoe gaat u dat doen?

Hoe gaat u geld besparen? Hoe gaat u geld aantrekken?

Hoe gaat u integraal werken? Hoe gaat u investeren in de toekomst van onze mooie kernen?

Bij de presentatie van het coalitieakkoord hebben we de nieuwe coalitie gefeliciteerd en bedankt voor de uitgestoken hand. Buren moet bestuurd worden. Want er is werk aan de winkel. Veel werk.

Op zoek naar echte oplossingen voor de ontstane financiële situatie en de complexe vraagstukken van vandaag. Geen retoriek, maar concrete slimme toekomstgerichte plannen en actie!

D66 zal zich daarbij - vanuit de oppositie - kritisch én constructief opstellen.

Het worden spannende tijden voor onze prachtige gemeente.

Maar het kan wél.

Bijdrage van de fractie PRO

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1e termijn gemeenteraad

Spreeker: Mevr. Conny Veldhuizen, fractievoorzitter

Geschatte spreektijd: 13 minuten en 9 seconden. Gesproken woord geldt

Voorzitter, zoals beloofd zal ik de bijdrage van PRO op de kadernota en het coalitieakkoord doen aan de hand van de drie thema's die voor PRO centraal staan de komende vier jaren, te weten Groen, Sociaal en Lokaal.

Groen

In het coalitieakkoord wordt gesproken over een levend landschap van agrarische bedrijven, natuur, rust en tradities. Wij zien dat landschap ook, maar we zouden het graag meer levend willen zien. Dat betekent wat ons betreft meer kruiden en bloemen in het weiland, zodat insecten hier kunnen leven, weidevogels kunnen broeden en er weer vissen zwemmen in de sloten. Groene grasfalt weiden waar niets anders groeit dan raaigras wat 5x per jaar gemaaid moet worden, is niet onze definitie van levende natuur.

Buren is van oudsher een plattelandsgemeente en ja ook wij zijn trots op onze fruittelers, maar hoe mooi zou het zijn als alle inwoners zo naar onze fruittelers kunnen kijken. Daar waar er nu een deel van de bewoners overlast ervaren van steeds maar weer de gifspuit door de boomgaard en de biologische boer haar fruit afgekeurd ziet omdat er toch bestrijdingsmiddelen op zitten. Wat zou het mooi zijn als we binnen onze gemeente het gesprek hierover open kunnen voeren met elkaar, anders dan bij een voorzichtige poging hiertoe weggezet te worden met de term polarisatie. Blij zijn wij met de ambitie van deze coalitie om de zichtbaarheid en vermarkting van streekproducten te bevorderen. Wij geloven dat we onze natuur moeten beschermen en dat we dat in samenwerking moeten doen met onze boeren. Ik hoop en verwacht van onze nieuwe wethouder natuur dat hij niet alleen de belangen van boeren in acht neemt maar de belangen van alle inwoners. Ook van hen die zich zorgen maken over de negatieve effecten van de landbouw. We zullen de plannen en ontwikkelingen in deze op de voet volgen. Voor zijn we blij met de verkregen provinciale subsidie Natuur en Landschap voor de periode 2026-2029. We gaan er dan vanuit dat het voor ons minimale uitvoeringsniveau brons van het biodiversiteitsplan hiermee gehandhaafd kan blijven.

Sociaal

De focus van deze coalitie op preventie en vroegsignalering juichen wij ten zeerste toe. We kijken uit naar een integrale, richtinggevende beleidsnota sociaal domein en roepen het college op deze vooral samen met de betrokken maatschappelijke organisaties vorm te geven. Een belangrijk zorgpunt binnen het sociaal domein is de Jeugdzorg. Deze is in ieder geval financieel gezien ontspoord zou je kunnen zeggen. Gelukkig heeft onze wethouder sociaal domein ook financiën in de portefeuille waardoor hij, verwachten wij, dichter op de bal kan spelen. Want ja kosten moeten verlaagd worden maar niet ten koste van de kwaliteit van zorg. Sturen op preventie, resultaten in plaats van inzet en efficiënter inkopen in de regio zijn naar ons idee goede instrumenten. Daarnaast een diepgaande analyse van de zorgbehoefte (doelgroep, wijken of kernen met meer problemen, resultaten van verschillende behandeltrajecten) kunnen ons wellicht helpen de kosten terug te dringen. Op 1 september aanstaande is er, op initiatief van PRO, een beeldvormende bijeenkomst over de Jeugdzorg waarin we met elkaar dieper ingaan op de situatie rondom de Jeugdzorg en hoe we daar als gemeente grip op kunnen krijgen.

In het coalitieakkoord wordt gesproken over stevige lokale teams. Wat wordt hier mee bedoelt? Een team wat de schakel vormt tussen de inwoner en de beschikbare

ondersteuning? Een team? Laten we voorkomen dat dit een extra loket gaat worden. Maar ik hoor graag van de wethouder hoe hij dit ziet.

Voorzitter, even dacht ik dat het woord dorps huis niet genoemd werd in het coalitieakkoord. Mijn mede-gemeenteraadslid, dhr. Pompert, wees mij erop dat er wel degelijk onder sport- en gezondheid gerefereerd wordt aan de dorps huizen. Er wordt zelfs gesproken over toekomstbestendige dorps huizen, dus dat stelt mij zeer gerust.

Met betrekking tot het vergroten van het woningaanbod wil deze coalitie de woningbouw versnellen met specifieke aandacht voor betaalbare woningen voor starters, gezinnen en middeninkomens. Helemaal goed, mits we oog blijven houden voor de leefbaarheid van deze nieuwbouwlocaties en het groene karakter van onze gemeente. Wij missen hier de aandacht voor geschikte en betaalbare woningen voor ouderen. We gaan wel een doorstroombeleid maken om ouderen te stimuleren door te stromen, maar waarnaartoe dan? Buren is een vergrijsde gemeente. Ouderen die hun hele leven hier hebben gewoond worden gedwongen te verhuizen naar seniorenwoningen buiten onze gemeente. Een eerste inventarisatie voor een Knarrenhof in Buren-Oost leverde 80 belangstellenden en zeker 50 potentiële deelnemers op. Wij hebben dan ook een motie gemaakt waarin wij oproepen tot ook specifieke aandacht van dit college voor ouderen bij ieder woningbouwproject. In dit licht werd gisteren bekend dat hiervoor ook Rijksmiddelen beschikbaar komen, een noodzaak dus die breed erkend wordt.

Wij zien dat:

- De gemeente een belangrijke rol speelt bij het oplossen van het woningtekort
- Ook de nieuwe coalitie in wil zetten op het versnellen van woningbouw voor met name starters, gezinnen en middeninkomens;
- Ouderen gestimuleerd worden om door te stromen;
- Zij echter niet als bijzonder doelgroep worden genoemd bij het versnellen van de woningbouw;
- Het in onze gemeente ontbreekt aan passende en betaalbare woningen voor ouderen;

Wij vinden dat:

- Ouderen ook in onze gemeente moeten kunnen blijven wonen;
- Een ruim en gevarieerd aanbod van woningen voor ouderen noodzakelijk is om de doorstroom op de woningmarkt te bevorderen;

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- Ook specifiek aandacht te hebben voor ouderen bij ieder woningbouwproject;
- Open te staan voor en maximaal mee te werken aan alternatieve woonvormen voor ouderen als een Knarrenhof, leeftijdsbestendig wonen en mogelijkheden voor mantelzorgwoningen;
- De Raad jaarlijks te informeren over de groei van het aanbod in deze, te beginnen vanaf Q3 2026;

En gaat over tot de orde van de dag.

Lokaal

We zijn blij te lezen dat dat deze coalitie het kerngericht werken verder door wil ontwikkelen en lokale initiatieven met behulp van subsidies beter mogelijk wil maken. Immers in Buren wonen zeer betrokken inwoners. Zo betrokken dat zij de gang naar de rechter of Raad van State weten te vinden en er ook gebruik van maken op het moment dat zij daar aanleiding toe zien. Onze vorige wethouder Ruimte klaagde over het 'uit de klauw lopen' van het aantal handhavingsverzoeken en de meerkosten die dat met zich meebrengt. Echter als blijkt dat alleen al de milieuwerkgroep in de periode 2022-2024 13 handhavingsverzoeken heeft gedaan waarvan zij er 8 gewonnen hebben, 4 verloren en er 1 verzoek nog loopt moet je je

als college toch ook achter de oren krabben. En als ik dan in het coalitieakkoord lees dat we regels willen schrappen, planologische procedures versnellen, kansrijke woningbouwlocaties niet onnodig blokkeren door middelenzones in gebieden waar agrarisch gebruik op termijn verdwijnt zie ik die verzoeken niet afnemen en ook de kosten niet. Dit brengt mij op onze derde motie

Wij zien dat:

- Het aantal handhavingsverzoeken volgens de woorden van wethouder Neven tijdens de oordeelsvormende raad van 2 juni jongsleden 'uit de klauwen loopt'
- Deze verzoeken in 2025 een forse overschrijding van de kosten laat zien
- Een belangrijk deel van de verzoeken juridisch ook niet houdbaar bleken te zijn
- Alleen al de milieuwerkgroep in de periode 2022-2024 13 handhavingsverzoeken heeft ingediend, waarvan er 8 ook daadwerkelijk zijn toegewezen, er eentje nog loopt en slechts 4 zijn afgewezen;

Wij vinden dat:

- De gemeente zich de komende jaren dergelijke meerkosten niet kan veroorloven
- Alles in het werk gezet moet worden om het aantal handhavingsverzoeken de komende raadsperiode te verminderen
- Het college binnen de lijnen van wat wettelijk is toegestaan moet opereren

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- Een analyse te maken van de handhavingsverzoeken van de afgelopen vier jaren om zo de grootste risico's in beeld te brengen;
- Op basis hiervan een plan van aanpak op te stellen om het aantal handhavingsverzoeken te verminderen;
- Dit plan ter informatie aan de Raad voor te leggen in Q4 van 2026;
- De Raad jaarlijks te informeren over het aantal gewonnen en verloren handhavingsverzoeken;

En gaat over tot de orde van de dag

Tot slot en afsluitend onze financiële situatie. Deze coalitie staat voor een grote financiële uitdaging om onze meerjarige begroting weer sluitend te maken. Dat zal betekenen dat er enerzijds bezuinigd moet worden, anderzijds gezocht moet worden naar mogelijkheden om onze inkomsten te vergroten. Omdat het hier om een structureel tekort gaat zullen we niet ontkomen aan bezuinigingen. Wij zullen er vanuit PRO op toezien dat dit niet ten koste gaat van de voorzieningen binnen het sociaal domein, het de biodiversiteit niet doet verminderen en niet ten koste gaat van onze leefomgeving en veiligheid. Bezuinigingen die onze inwoners met lage inkomens onevenredig hard raken zullen wij niet steunen. Het oude PvdA-adagium 'de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen' blijft ook voor PRO nu nog het uitgangspunt.

Mogelijkheden om meer inkomsten te genereren zien wij wel. Zo zouden we de leges van de begraafplaatsen kunnen verhogen zodat deze kostendekkend zijn en kun je je afvragen of we de hondenbelasting verder moeten afbouwen. Maar bovenal vinden wij dat de verblijfsbelasting jaarlijks met het indexcijfer moet worden verhoogd anders dan de geldende afspraak deze jaarlijks met 1 cent te verhogen (of las ik nu 2 centen in de kaderbrief?). Ook de uitvoering van deze belasting moet worden gegarandeerd. Hiertoe onze vierde en laatste motie.

Wij zien dat:

- De gemeente Buren een meerjarig financieel tekort heeft
- De afspraak rondom de verhoging van de verblijfsbelasting € 0,01 per jaar is
- Deze afspraak niet in verhouding staat tot de jaarlijkse indexering van kosten

- De gemeente Buren aanmerkelijk minder verblijfsbelasting vraagt dan omliggende gemeenten;
- De uitvoering van de verblijfsbelasting niet gegarandeerd is

Wij vinden dat:.

- De financiële situatie in Buren op orde gebracht moet worden;
- Dit niet ten koste mag gaan van het voorzieningenniveau binnen onze kernen;
- Recreatie en toerisme ook voor de gemeente een inkomstenbron mag zijn

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- De verblijfsbelasting jaarlijks te verhogen met de indexering
- Maatregelen genomen moeten worden om de uitvoering van de verblijfsbelasting te garanderen
- De Raad in Q4 2026 te informeren over deze maatregelen

En gaat over tot de orde van de dag

Voorzitter, wij kijken uit naar de verdere concretisering van het coalitieakkoord in een uitvoeringsprogramma en/of -programma's. De Begroting 2027 zal ons op die weg zetten verwacht ik. Wij als PRO zullen constructief oppositie voeren en ons inzetten voor een sterk Groen-Sociaal en Lokaal beleid.

Ik dank U.

Bijdrage van de fractie CDA

Algemene Beschouwing, Kadernota 2026 - 1e termijn gemeenteraad

Spreker: dhr. Peter van Dijk, fractievoorzitter

Geschatte spreektijd: 6.30 minuten. Gesproken woord geldt

Wat moet ik doen met één miljoen?

Voorzitter, ik wil alleen bij jou zijn, is het begin van een liedje.

Het liedje gaat verder:

“Wat moet ik doen met één miljoen, als ik jouw ogen niet kan zien, als ik je lachen niet kan horen. Ik wil alleen bij jou zijn!”

Er is een tekort van ongeveer 3,7 miljoen. Samen met het eerder verwachte positieve resultaat kom je zelfs uit op een tekort van 4 miljoen euro.

Vier miljoen is heel veel geld, maar op een totaal van 102,6 miljoen is er sprake van een afwijking van ongeveer 3,9 procent. Procentueel gezien valt het dan wel mee.

Voorzitter, dat brengt mij direct bij de eerste vraag: wat gebeurt er als wij als raad niet instemmen met het voorstel om het tekort te dekken uit de algemene reserve?

Door, in onze ogen, goed bestuur hebben wij de afgelopen jaren geld kunnen overhouden. Hierdoor is er wat vet op de botten terecht gekomen. Het tekort halen uit de algemene reserve is dan ook prima. Daar zal CDA Buren in mee gaan.

Voorzitter, wij van CDA Buren, worden er bepaald niet vrolijk van als wij kijken naar de kadernota. De verwachting is dat wij de komende vier jaar een tekort zullen hebben van in totaal acht miljoen euro. Kijkend naar de landelijke gemiddelden kan dit te kort oplopen. Daar zullen wij met zijn allen aan moeten werken om dat te voorkomen, waarbij wij wel oog moeten hebben voor de dingen die moeten gebeuren.

De portefeuille waar het meeste geld in omgaat is het Sociaal Domein; ruim 34 miljoen euro.

Voorzitter, ik hoor graag van de portefeuillehouder hoe hij “de problemen” bij het Sociaal Domein gaat managen en hoe hij hierbij de gemeenteraad meeneemt.

Als oorzaken voor het tekort in het Sociaal Domein worden vier punten genoemd:

Het woningtekort.

Verharding van de samenleving.

De oorlog in de Oekraïne.

Vechtscheidingen met alle gevolgen voor de kinderen van de kemphanen.

Vechtscheidingen

Hoe kan het zijn dat mensen die eerst van elkaar houden, later elkaar gaan haten. Ze maken

elkaar het leven zuur. Ze vergeten daarbij de rechten van hun kind.

Het persoonlijk leed dat hiermee gepaard gaat is erger dan het geld dat het gemeente Buren kost. Preventief hierop inzetten is zeker géén overbodige luxe.

Het verbieden van bepaalde aanmoedigende reclameboodschappen op abri's en dergelijke was een begin, maar er zal meer nodig zijn.

Voorzitter, wij horen graag van de portefeuillehouder wat zijn ideeën hierbij zijn. Wat gaat de wethouder de komende vier jaar doen om escalatie van (vecht)scheidingen te voorkomen en kinderen eerder passende ondersteuning te bieden?

Verharding van de samenleving

Voorzitter, wij hebben steeds minder voor elkaar over en wij gunnen elkaar minder. Dat vindt waarschijnlijk ook zijn weerslag in het aantal vechtscheidingen. Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat mensen in gemeente Buren weer wat liever tegen elkaar gaan doen?

Wij kunnen beginnen met elkaar complimenten te geven.

Voorzitter, wat doet u dat toch altijd goed, dat voorzitten.

Wat is onze griffieafdeling toch geweldig.

Wat zijn onze bodes toch altijd dienstverlenend bezig.

Wat zetten onze ambtenaren zich altijd zo goed in voor onze mooie gemeente.

Maar wellicht moeten wij als gemeente ook eens een spiegel voorhouden. Niet direct denken dat onze inwoners stug of eigenwijs zijn en of niet mee willen bewegen.

Voorzitter, veronderstel:

U heeft een stukje grond dat u verpacht heeft. Het stukje grond is al bijna tweehonderd jaar in uw bezit. Zelfs in 2003 heeft u een nieuw contract op laten stellen door de notaris dat de nieuwe huurder gebruik mag maken van de grond.

En dan opeens komt uw buurman u vertellen dat de grond van hem is, dat u naar de notaris moet gaan om dat ook te laten beschrijven. De kosten die daarmee gemoeid zijn moet u, volgens uw buurman, ook betalen.

Ik denk dat u daar iets van zou vinden.

Ikzelf zou daar sowieso wel wat van vinden en daarom ook de buurman vriendelijk de deur wijzen.

In Ravenswaaij is zo iets dergelijks aan de hand. De ambtenaar, of iemand die werkzaamheden uitvoert voor onze gemeente, komt langs om te vertellen dat er om niet grond overgedragen moet worden. De grondeigenaren luisteren niet, zijn eigenwijs, ze zijn stuk, ze zijn vervelend. Weet je wat? Wij gaan een rechtszaak beginnen tegen de kerkelijke gemeente van Ravenswaaij. Dat gaat ze veel geld kosten en dan gaan ze vanzelf failliet.

Wij hebben géén boodschap aan een leefbare kern of een krachtige samenleving, nee de mensen die door de regel de samenleving dragen, dagen wij voor de rechter. En als ze na de uitspraak nog niet willen luisteren gaan wij in hoger beroep. Wij zullen ons recht krijgen! Wat er ook gebeurt! Tegen welke prijs dan ook!

Voorzitter, ik wil géén raadslid zijn die dit gedrag, deze verharding, kan goedkeuren of kan accepteren. Ik heb een aantal betrokken mensen gesproken en zij zijn echt wel bereid om het goede gesprek te voeren, maar dan wel met respect voor de situatie, met respect voor elkaars standpunten.

Voorzitter, wij willen graag van de portefeuillehouder horen hoe hier door het college naar gekeken wordt. Is dit een normale en eerlijke gang van zaken?

Juridisch gezien kan gemeente Buren wellicht in hun gelijk staan, maar wij hebben ook nog het morele kompas?

Ik heb van de betrokken vernomen dat zij graag het gesprek aangaan met iemand van het College van Burgemeester en wethouders. Kan er worden aangegeven of een dergelijk gesprek al geïnitieerd is?

Voorzitter, een laatste vraag hierover: kan er vanuit de organisatie zomaar een rechtszaak begonnen worden zonder het college hierover te informeren?

Het ontharden van de samenleving: een betere wereld, begin bij jezelf.

Het woningtekort

Als mensen gaan scheiden, in harmonie of in gevecht, moet er altijd worden gekeken naar woonruimte. Van één gezin ga je dan naar twee gezinnen. Het woningtekort wordt voor een gedeelte hierdoor veroorzaakt.

Buren vergrijst. Wil je iets doen aan het tekort aan woningen dan zal je iets moeten doen met de “grijze plaag”. Het doorstromen van een volwaardige woning naar een bejaarde- of seniorenwoning mag niet leiden tot hogere huurkosten.

Het ouderwetse bejaardentehuis nieuw leven inroepen is een optie.

Een Knarrenhoef is eigenlijk een oude woonvorm in een nieuw jasje.

Het was gisteren nog op het nieuws. Een aantal woonunits bij elkaar met ruimten waar men samen kan komen en waar dingen kunnen worden georganiseerd, inclusief het verlenen van “basiszorg.

Wij van CDA Buren gaan graag het gesprek aan met de portefeuillehouder en met de raad om dit echt handen en voeten te kunnen gaan geven.

Vluchtelingen

Voorzitter als laatste punten wil ik stilstaan bij oorlogen, waar dan ook.

Mensen die vluchten voor geweld moeten worden opgevangen. Als ze opgevangen worden zijn ze te gast en voor je gasten moet je goed zorgen.

Een mens is een mens; het maakt niet uit waar hij of zij vandaan komt.

Dat kan zijn uit Oekraïne, maar dat kan ook zijn uit bijvoorbeeld Soedan.

Voorzitter, bij mij in de straat, een paar huizen verderop, woont een Soedanees gezin. Met

de vader waren wat problemen, waardoor de vader niet meer bij zijn voormalige gezin woont, maar de moeder woont daar, samen met haar kinderen, met veel genot; voorzover ik dat kan inschatten. Ze zeggen vriendelijk gedag, steken als groet hun hand naar mij op als ik langskom en af en toe krijgen wij koekjes volgens een traditioneel Soedanees recept.

Gisteren zag ik ze weer lopen en plotseling kreeg ik ineens een naar gevoel. Een gevoel dat ik liever niet heb voorzitter. Het werd veroorzaakt door het bericht op het journaal: tien gemeenten zijn op het matje geroepen bij de minister omdat zij niet voldoen aan de spreidingswet. Een gemeente met "Betuwe" in haar naam werd hierbij ook genoemd. Dit bericht, samen met het coalitieakkoord van gemeente Buren, deed mij denken aan die kinderen. Hebben en krijgen deze kinderen wel een eerlijke kans. Krijgt deze moeder wel een eerlijke kans? Mag en kan dit gezin in vrijheid en blijheid leven in onze mooie gemeente, of worden ook zij langzamerhand slachtoffer van de verharding van de samenleving?

Voorzitter, wat moet ik doen met één miljoen, als ik mijzelf in onze mooie gemeente straks wellicht niet meer een inwoner voel van de gemeente.

Als ik als inwoner van de Betuwe, geen Betuwenaar meer voel.

Als ik mij géén Gelderlander meer voel, of als ik niet meer kan juichen als Brobby een doelpunt voor Nederland scoort

Voorzitter, laten wij met zijn allen waakzaam zijn op de centen, maar laten wij tegelijkertijd niet vergeten dat er veel dingen wel door moeten gaan. Zodoende kunnen wij werken aan een ontharding van de samenleving, minder scheidingen en woningen voor iedereen. Want wat hebben wij aan een positief resultaat als dat resulteert in een gemeente zonder Bruis is?

Met zijn allen moeten wij onze gemeente Bruisend houden, want Samen zijn wij Buren.